Yazar Şamil DEMİR
Çarşamba, 16 Temmuz 2008 12:27

Normal 0 21 false false false MicrosoftInternetExplorer4

Madde-1 Dünya uygulamasında arabuluculuk uygulamalarının yarıya yakını “aile uyuşmazlıklarında” uygulanmakta, arabulucuların büyük çoğunluğu da bu alanda uzmanlaşmaktadır. Bu nedenle aile arabuluculuğu kurumu da kanunda ayrı bir bölümde düzenlenmeli ve gelişimi sağlanmalıdır. Bu haliyle kanunun uygulama alanı dünya uygulamasından oldukça dar alanı kapsamaktadır. Arabulucuların üzerinde çalışabilecekleri işler, Noterlik Kanunundaki gibi tek tek sayılmalı, yoruma ve yeniden yargılamaya açık bir alan bırakılmamalıdır.

Madde -2 Her ne kadar arabulucular gerçek kişiler de olsa, arabulucuların bir araya gelerek çalışma grupları veya şirket kurmaları düzenlenmelidir. Arabulucuların tek başlarına yürütecekleri arabuluculuk faaliyeti verimsiz olacağı gibi mesleğin gelişimi ve yürütülmesi de dünyadaki hız ve ölçekte olamayacaktır.

Bu kanunla arabulucuların özerk meslek kuruluşu da düzenlenmelidir. Adalet Bakanlığı çatısı altında oluşturulacak arabuluculuk mesleği, kamu hizmeti olarak da nitelenmemesine karşın, bağımsız bir meslek olamayacaktır.

Madde -7 Belirlenecek asgari ücret tarifesi, arabuluculuk hizmetinde verilecek hizmette, avukatlıkta olduğu gibi çok fazla hizmet çeşitliliği söz konusu olmadığından, çok fazla kapsamlı olamayacaktır. Tarifenin Bakanlıkça değil özerk meslek örgütü tarafından düzenlenmesi gerekir. Yine hizmet çeşitliliği olamayacağından, maktu bir ücret yerine, hazırlık ücreti ve “asgari saat ücreti” belirlenmelidir. Hizmetin tamamı için maktu ücret belirlenmesi, sürecin uzamasını özendireceği gibi, süreç uzadıkça arabulucunun da çözüm yönündeki motivasyonunu düşürecek bir tercih olacaktır.

Madde - 8 Arabuluculuk, uyuşmazlık konusunun birçok uzmanlığı gerektirmesi durumunda birden fazla arabulucu tarafından yürütülebilmelidir. Dünya uygulaması da bu yöndedir. Faaliyetin bir arabulucu tarafından bizzat yürütülmesi gibi bir zorunluluk mesleğin başarısını ve ondan beklenen etkiyi gösterememesine neden olacaktır.

Madde -10 Arabuluculukta reklam yasağının kanunla düzenlenmesi sakıncalıdır. Bu yasağın avukatlık mesleğindeki gibi meslekle bağdaşan veya bağdaşmayan işlerin açıkça düzenlendiği bir meslekte olduğu gibi düzenlenmesi kendini ifade etme hürriyetiyle bağdaşmaz. Ticari Arabulucu, işyeri arabulucusu, akran arabulucu, malvarlığı arabuluculuğu gibi mesleki ayrımlar uyuşmazlığı için uygun arabulucu arayan kişilerin doğrudan ilgili arabuluculara ulaşmasını kolaylaştıracaktır.

Henüz arabuluculuk mesleği yok iken, örneğin psikolog, sosyolog, avukat, sosyal hizmet görevlisi. Öğretmen olarak çalışan kişilerden arabuluculuk yapmak için bu mesleklerinden ve unvanlarından vazgeçmeleri beklenmektedir. Geleceği ve başarısı belli olmayan, üstelik bağımsız olmayan bir mesleğe, kendini alanında yetiştirmiş, işlerini düzenine koymuş hiçbir uzman kişinin tercih etmesi beklenmemelidir. Reklam yasağında avukatlık mesleği örnek alınıyor ise, öncelikle arabuluculuk mesleğiyle bağdaşan ve bağdaşmayan işler düzenlenmelidir. Bu düzenleme olmadan reklam yasağı düzenlemek, meslek sahiplerini kendi mesleğinde kalmaya zorlayacak, arabuluculuk herhangi bir yerleşik işi ve düzeni olmayan kişilerin akın ettiği yeni bir umut kapısı olmaktan ileri gidemeyecektir. Bu halde ihdas edilen meslekte kalite ve uzmanlık aramak hayalcilik olacaktır.

Avukatlık mesleğinin amaçları arasında “uzlaşma sağlama” da düzenlendiğinden, arabuluculuk ve avukatlık dünyanın her yerinde olduğu gibi bağdaşan meslekler olarak düzenlenmelidir. Niteliği itibariyle bağdaşan bu iki mesleğin unvanlarının da yine dünyada kabul gördüğü gibi birlikte kullanılabileceği düzenlenmelidir. Aksi hal avukatların arabuluculuk yapmamasına yol açacak olup, bu durumda adli sistemimizin 100 saat hukuk eğitimi almış arabulucular tarafından

düze çıkarılması beklenmemelidir.

Madde - 17 Bir sureti Genel Müdürlüğe gönderilmesi beklenen arabuluculuk anlaşmalarının, bakanlık nezdinde nasıl arşivleneceği, burada uyulacak gizlilik esasları ve tutanak suretlerinin dışarı ya da basına sızması durumunda uygulanacak yaptırımlar, suç ve cezaların kanuniliği ilkesi gereğince düzenlenmelidir.

Madde - 18 Hukuk eğitimi almış ve almamış kişiler arasında arabuluculuk eğitimi düzenlenirken yapılan ayrım, ilam niteliğinde belge düzenleme konusunda da yapılarak, sadece hukukçu olmayan arabulucuların düzenledikleri arabuluculuk anlaşması “icra edilebilirlik şerhi” uygulamasına tabi tutulmalı. Hukukçu ve avukat arabulucuların düzenlediği anlaşmalar doğrudan doğruya ilam hükmünde sayılmalıdır.

Madde – 19 Arabuluculuk bir serbest meslek olarak düzenlenmeli ve buna uygun olarak kendi bağımsız mesleki birlik yapılanmasına izin verecek bir düzenleme yapılmalıdır. Tasarıdaki haliyle arabuluculuk Adalet Bakanlığı vesayetinde bağımlı bir meslek olarak yürütülmesi öngörülmüştür. Arabuluculuk gibi bir mesleğin devlet bürokrasisi çatısı altında gelişim göstermesi mümkün olmayıp, bu durum arabuluculuktan beklenenden faydanın azalmasına neden olacaktır.

Madde – 20 Dört yıllık lisans eğitimini tamamlamış olmak, arabuluculuk mesleğini yapabilmek için yeterli görülemez. Her meslekten arabulucu olması da standart belirlemeyi ve uygulama

birliğini, denetimi olanaksız kılar. Tasarının bu halini kabul etmek imkansız olmakla birlikte, hukukçu olmayan arabuluculara, hukukçu arabulucu ile birlikte çalışma zorunluluğu getirilmesi, uygulamada çıkabilecek aksaklıkları en aza indirebilecek diğer bir çözümdür.

Madde – 23 Arabuluculuk eğitim kurumlarının sayısı ve niteliği yönetmelikle ayrıntılı bir biçimde düzenlenmeli, eğitim kurumlarına izin verilirken, coğrafi olarak ve nüfus dağılımı açısından eğitim kurumlarının rekabet şartları dikkate alınmalı, ilk aşamada sadece yeterliliği olan üniversitelere eğitim kurumu izni verilemelidir.

Madde – 25 “Arabuluculuk yetki belgesi” düzenlemenin bütünlüğü açısından Adalet Bakanlığınca ya da ihdas edilecek meslek kuruluşu tarafından verilmelidir. Eğitim kurumlarının vereceği belgenin niteliği sadece eğitimin tamamlandığını belgelemek olmalıdır.

//